Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (judecător Dinu Brașoveanu)

Dosarul nr. 2a-339/2024 (PIGD: 2-22037719-03-2a-04042024)

CURTEA DE APEL NORD

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

D E C I Z I E

18 martie 2025 municipiul Bălți

Instanța în componența:

Președintele ședinței, judecător Radu Holban

Judecătorii Svetlana Ghercavii și Cristina Prisacari

Grefier Roxana Iacubovscaia,-

examinând în ședință publică cererea de apel declarată de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 27 iunie 2023, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” împotriva lui Alexandr Grabovschii, privind încasarea cheltuielilor,-

C O N S T A T Ă :

I.Cerințele reclamantului:

1.La 21 martie 2022 reclamantul S.R.L. ”Gările Auto Moderne” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Grabovschii, privind încasarea cheltuielilor, solicitând încasarea cheltuielilor de judecată suportate în rezultatul acționării în judecată de către Grabovschii Alexandr a S.R.L. „Gările Auto Moderne”, privind restabilirea în funcție şi încasarea salariului pentru

perioada de absență forță de la locul de muncă, după cum urmează: 9.216 lei - un salariu mediu lunar achitat în ziua restabilirii la locul de muncă (7 187 lei salariu net + contribuții şi impozite); 580 lei, cheltuieli de executare; 2.633,68 lei, taxa de stat la depunerea cererii de apel; 16.000 lei, cheltuieli pentru serviciile avocațiale (pregătirea cererii de apel, completărilor, referința în Curtea Supremă de Justiție, reprezentare şi participarea în Curtea de Apel); 544,30 lei, salariul reprezentantului întreprinderii, 54,43 lei/ora de lucru a reprezentantului întreprinderii * 10 ședințe judiciare în instanța de fond, în mediu o oră ședința, 54,43 * 10 = 544,30; 20 lei - cheltuieli pentru solicitarea şi obținerea CD-ului cu înregistrările audio ale ședinței de judecată; 40 lei - deplasările tur-retur în instanța de judecată a reprezentantului, 10 ședințe * 4 lei (deplasarea cu troleibuzul);15 lei - cheltuieli poștale la expedierea cererii prealabile, în total suma de 29048,98 (douăzeci și nouă mii patruzeci și opt,98) lei .

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat următoarele temeiuri:

În fapt, prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, din 17 decembrie 2020 s-a hotărât: Se admite parțial acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Grabovschii Alexandr către S.R.L. „Gările Auto Moderne", intervenient accesoriu Diacov Oleg. (…) Se încasează de la S.R.L. „Gările Auto Moderne", cod fiscal 1018600047267, în beneficiul lui Grabovschii Alexandr, născut la *****, cod personal *****, salariul mediu pentru întreaga absență forțată de la muncă 12 ianuarie 2020 - până la restabilirea în funcție, salariul brut de referință fiind de 9 126 lei şi cel net fiind de 7 187 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021, s-a casat hotărârea instanței de fond, iar cererea de chemare în judecată a fost respinsă. La 16 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibil recursul declarat de către Grabovschii Alexandr împotriva Deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021.

Pe parcursul examinării cauzei sus-indicate, S.R.L. "Gările Auto Moderne" a avut de suportat cheltuieli de judecată, încasarea cărora o solicită prin prezenta cerere de chemare în judecată, și anume suma de 29.048,98 lei.

De asemenea reclamantul solicită încasarea de la pârât și a cheltuielilor de judecată suportate în prezentul proces în sumă de 871 lei, ceea ce constituie taxa de stat plătită la depunerea cererii de chemare în judecată.

3. Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul central), din 08 aprilie 2022 cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Gările Auto Moderne” a fost acceptată spre examinare în procedură scrisă, pentru cauzele cu cereri cu valoare redusă (fila dosarului 67).

4. Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul central) din 04 noiembrie 2022, cauza a fost trecută spre examinare în procedură generală (fila dosarului 105).

5. La 19 aprilie 2023 reclamantul a depus cerere de concretizare a cerințelor în care invocă cheltuieli de deplasare către Judecătoria Soroca în sumă de 2.384,72 lei prezentând și calculul acestora (fila dosarului 119-120)

II. Soluția instanţei de fond:

7. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul central) din 27 iunie 2023 cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” a fost respinsă ca neîntemeiată (fila dosarului 148).

III. Solicitarea apelantului:

8. La 04 iulie 2023 apelanta S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, a declarat apel prealabil împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 27 iunie 2023, iar la 10 aprilie 2024 a depus apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept, conform prederilor articolelor 364-365 Cod de procedură civilă, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă întegral în sensul formulat (fila dosarului 150-151;164-167).

IV. Argumentele apelantei:

9. Apelanta și-a exprimat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o neîntemeiată și emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural, din următoarele considerente.

Consideră apelanta nejustificată aprecierea data de către instanța de fond în pct. 33, 34, 38-42, 45, 46 din hotărâre, întrucât aceasta nu este bazată pe anumite norme de drept.

Curtea Constituțională în hotărârea nr. 18 din 22.05.2017 (dosarul 27g/2017) privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală (intima convingere a judecătorului) a statuat: [...] Curtea reliefează că noţiunea de „proprie convingere", care este utilizată în textele de lege criticate, nu are sensul de opinie subiectivă, ci acela al certitudinii dobândite de judecător în urma examinării tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, în mod obiectiv și călăuzindu-se de lege. La fel, Curtea menționează că libera apreciere a probelor *nu înseamnă arbitrariu*, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparţial, iar rezultatele aprecierii probelor sunt expuse de către instanţa de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele potrivit legii. Motivarea se exprimă prin faptul că la admiterea unor probe și la respingerea altora judecătorul este obligat să indice motivele unei asemenea soluţii.

Suplimentar, apelanta consideră că instanța de fond eronat a aplicat în speță (pct. 33 din hotărâre) prevederile art.148 alin. (5) din Codul Muncii " Salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greşite a legislaţiei în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepţia cazurilor unei greşeli de calcul".

Menționează că prevederile art. 148 din Codul Muncii se referă la situaţiile reţinerilor din salariu de către angajator. Or, în speţă s-a solicitat încasarea compensaţiei, în mărimea unui salariu, achitat în momentul restabilirii în serviciu, conform hotărârii instanţei de judecată, care se execută imediat. Salariul de 9216 lei nu a fost achitat pentru munca prestată şi nici achitat greşit.

Aderent, cu referire la respingerea cerinţelor de încasare a unui salariu de 9216 lei şi de 580 lei, cheltuieli de executare, apelanta menționează că, instanţa de fond a invocat că, restabilirea în funcţie şi achitarea unui salariu trebuiau executate benevol şi nu era cazul adresării către executorul judecătoresc.

Or, chiar şi în cazul executării silite prin intermediul executorului judecătoresc, cerinţele de încasare a acestor sume sunt legale, deoarece

hotărârea instanţei de fond a fost casată prin decizia instanței de apel, devenită definitivă şi irevocabilă.

Totodată, cu privire la cerința de încasare a sumei de 16000 lei pentru cheltuielile avocaționale apelanta remarcă că, prima instanță, în pct. 39 din hotărâre, eronat a indicat" *În acest sens reclamantul a prezentat o copie de pe un bon de plată cu nr.EAA008646751 din 31 ianuarie 2022 în vederea probării pretențiilor*"..., deoarece de către partea reclamantă/apelantă , în cadrul instanței de fond a fost prezentată factura fiscală EAA008646751 din 31 ianuarie 2021 cu dovada achitării sumei de 16 000 lei, precum și ordinul de plată nr. 814 din 23.02.2022.

Mai mult, consideră eronată și aprecierea instanţei de fond din pct. 42 al hotărârii, deoarece factura fiscală de către avocat a fost emisă după ce avocatul a întocmit referinţa la cererea de recurs, la etapa aflării dosarului pe rol la Curtea Supremă de Justiţie (CSJ). Cererea de recurs a fost depusă la CSJ la 20 decembrie 2021. Or, înaintarea facturii la 31.01.2021 nu înseamnă înaintarea acesteia post-factum. Prin urmare, consideră apelantul că cerinţa de încasare a sumei de 16 000 lei este absolut legală, întemeiată pe prevederile art. 96 alin. (1) şi (1^1) Cod de procedură civilă.

Subsidiar, apelanta consideră justificată şi legală cerinţa sa din acțiune referitor la încasarea sumei de 544, 30 lei, salariul reprezentantului S.R.L. "Gările Auto Moderne". Această cerință este întemeiată pe prevederile art. 95 Cod de procedură civilă. La materialele cauzei sunt anexate adeverinţa de salariu a reprezentantului, procesul-verbal al şedinţelor de judecată în instanţa de fond (dosarul nr. 2-1549/2020) şi extrasul de pe portalul judecătoriei Chişinău, sediul Centru, care denotă numărul de şedinţe pe cauză în instanţa de fond. Nemijlocit reprezentantul a participat în 10 şedinţe. Însă pct. 45 al hotărârii este înserat contrar acestor circumstanțe.

La fel, susține că solicitarea de la instanţa de fond a discului cu înregistrările auto a fost dictată de necesitatea probării în instanţa de apel a faptului că reprezentantul lui Grabovschii A., în cauza nr. 2-1549/2020, s-a folosit cu rea-credinţă de drepturile sale, aducând învinuiri S.R.L. "Gările Auto Moderne", precum că ultima a „trişat" şi „desenat" probele prezentate instanţei. În procesul-verbal al şedinţelor de judecată, nu se regăsesc înscrisurile de „trişare" şi "desenare"; acestea se regăsesc în înregistrările audio, la care s-a făcut referinţă în instanţa de apel.

Suplimentar, apelanta relatează că este justificată şi legală, în baza art. 90 Cod de procedură civilă, și cerinţa de încasare a sumei de 40 lei, achitată pentru deplasările către instanţa de judecată cu transportul public (troleibuzul).

Cum s-a menţionat mai sus, reprezentantul a participat în 10 şedinţe judiciare, din care motiv necesitatea și realitatea acestor cheltuieli de 40 lei a fost dictată prin însăşi cererea de chemare în judecată înaintată de către Grabovschii Alexandr şi prin citările şi încheierile instanţei de fond. La materialele cauzei sunt anexate şi explicaţiile în acest sens expediate în adresa Judecătoriei Soroca la 08.06.2022.

Prin urmare, consideră apelanta că hotărârea primei instanțe este contradictorie în raport cu materialele dosarului. Or, în hotărâre, inclusiv pct. 47, se menţionează că nu s-au prezentat acte justificative şi probe în susţinerea cerinţelor înaintate. Eroare, la materialele dosarului sunt anexate: extras de pe pagina web a judecătoriei Chişinău referitor la numărul de şedinţe, procesele – verbale ale ședințelor judiciare, adeverinţa de salariu a reprezentantului S.R.L. ”Gările Auto Moderne” (GAM), tichetele de călătorie tur-retur către instanţa de judecată, ordinul de plată nr. 814 din 23.02.2022, dovada achitării serviciilor poştale.

Totodată, apelanta remarcă faptul că prima instanță nu s-a expus în niciun fel asupra cerinţelor părţii reclamantei/apelante de încasare a cheltuielilor de transport pentru deplasarea către Judecătoria Soroca, cheltuielilor poştale și a cheltuielilor achitate cu titlu de taxă de stat.

Respectiv, hotărârea instanței de fond nu cade sub incidenţa unei hotărâri motivate (a se vedea pct. 70 din hotărârea Curţii Constituţionale nr. 18 din 22.05.2017).

În drept, apelanta și-a întemeiat cererea de apel pe prevederile art. 386 alin. (1) lit. a) – d) Cod de procedură civilă.

V. Poziția participanților în ședința instanței de apel.

10. În ședință de judecată, reprezentantul apelantei S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, Mihail Buzu, a pledat pentru admiterea apelului, reiterând temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea de apel.

11. Fiind legal citat, intimatul Alexandr Grabovschi și reprezentantul acestuia, avocatul Felișcan Victor, nu s-au prezentat în ședință de judecată fără a comunica motivele neprezentării; referință asupra apelului nu au depus (fila dosarului 201; 202).

12. În conformitate cu dispozițiile art. 379 alin. (2) Cod procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.*

13. Ținând cont de conținutul normelor legale citate *supra*, Colegiul civil a întreprins toate masurile necesare în vederea înștiințării intimatului despre data, locul și ora examinării prezentei cauze, iar ca urmare a dispus examinarea cauzei în ordine de apel în lipsa intimatului Alexandr Grabovschi și reprezentantului său.

VI. Aprecierea instanţei de apel:

14. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normelor legale aplicabile speței, Colegiul consideră de apelul este întemeiat, fiind pasibil de admitere, din următoarele motive.

15. În conformitate cu art.362 alin. (1) Cod procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.*

16. Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 27 iunie 2023 (fila dosarului 148), iar apelul a fost depus la 04 iulie 2023 (fila dosarului 150). Prin urmare, Colegiul reține că apelul este declarat în termenul legal stipulat la art. 362 Cod procedură civilă.

17. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanții la proces.*

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor din apel. Instanța nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

18. În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.*

19. În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.*

20. Potrivit art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

21. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.*

22. Iar art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost*

verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

23. Din conținutul normelor citate *supra*, Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, și constă, în esență, în verificarea temeiniciei și legalității hotărârii primei instanțe, prin prisma circumstanțelor de fapt și de drept reținute a fiind contatate, a concluziilor enunțate în acest sens de către instanța de fond în sensul admiterii sau respingerii pretențiilor din acțiune, precum și prisma motivelor invocate în apel și a obiecțiilor intimaților.

24. Colegiul Civil relevă de asemenea că, potrivit regulilor unui proces echitabil, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

25. Sursele de Soft Low - Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

26. În aceeași ordine de idei, instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

27. Verificând în ordine de apel hotărârea primei instanțe din 27 iunie 2023 prin prisma dezideratelor enuțate *supra*, Colegiul civil constată că, instanța de fond nu a determinat corect raportul juridic dedus judecății; nu a stabilit și elucidat pe

deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei; a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

28. Potrivit art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre;*

29. Conform art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă*, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei; d) normele de drept material au procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.*

30. Potrivit art. 387 Cod de procedură civilă, se consideră că*, normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebia să fie aplicată, b) a plicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.*

31. Examinând cauza în ordine de apel, Colegiul civil, pe baza probatoriului anexat la dosarul cauzei, reține ca fiind constatate următoarele circumstanțe de fapt importante pentru soluționarea justă a cauzei:

32. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul centru), din 17 decembrie 2020 s-a admis parțial acțiunea civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Grabovschii Alexandr împotriva S.R.L. „Gările Auto Moderne", intervenient accesoriu Diacov Oleg, privind anularea ordinelor, constatarea refuzului neîntemeiat de angajarea în funcție, încasarea salariului restant, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată. S-a dispus *inter alia*: "*Se încasează de la SRL „Gările Auto Moderne", cod fiscal 1018600047267, în beneficiul lui Grabovschii Alexandr, născut la *****, cod personal *****, salariul mediu pentru întreaga absență forțată de la muncă 12 ianuarie 2020 - până la restabilirea în funcție, salariul brut de referință fiind de 9 126 lei şi cel net fiind de 7 187 lei.*" (fila dosarului 19-21).

33. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021, a fost admis apelul declarat de S.R.L. "Gările Auto Moderne", dispunându-se casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 17 decembrie 2020 în partea în care

acțiunea a fost admisă, cu emiterea unei noi hotărâri în această latură, prin care cererea de chemare în judecată s-a respins (fila dosarului 22-23).

34. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 februarie 2022 recursul declarat de către Grabovschii Alexandr împotriva Deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021 a fost declarat inadmisibil (fila dosarului 24-25).

35. La 21 martie 2022 S.R.L. ”Gările Auto Moderne” s-a adresat în Judecătoria Soroca (sediul central) cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Grabovschii, privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei privind litigiul de muncă menționat în pct. 32-34 *supra*, în sumă totală de 29048,98 (douăzeci și nouă mii patruzci și opt,98) lei, și anume: a solicitat încasarea sumei de 9.216 lei - un salariu mediu lunar achitat în ziua restabilirii la locul de muncă a lui Grabovschi Alexandr în baza hotărârii judecătorești din 17 decembrie 2020; (7 187 lei salariu net + contribuții şi impozite); 580 lei - cheltuieli de executare; 2.633,68 lei - taxa de stat la depunerea cererii de apel; 16.000 lei - cheltuieli pentru serviciile avocațiale (pregătirea cererii de apel, completărilor, referința în Curtea Supremă de Justiție, reprezentare şi participarea în Curtea de Apel); 544,30 lei - salariul reprezentantului întreprinderii, 54,43 lei/ora de lucru a reprezentantului întreprinderii * 10 ședințe judiciare în instanța de fond, în mediu o oră ședința, 54,43 * 10 = 544,30; 20 lei - cheltuieli pentru solicitarea şi obținerea CD-ului cu înregistrările audio; 40 lei - deplasările tur-retur în instanța de judecată a reprezentantului, 10 ședințe * 4 lei (deplasarea cu troleibuzul); 15 lei - cheltuieli poștale la expedierea cererii prealabile (pct. 1, 2 *supra*).

36. Totodată, reclamanta S.R.L. ”Gările Auto Moderne” a solicitat încasarea de la pârâtul Grabovsci Alexandr și a cheltuielilor de judecată suportate în prezentul proces în sumă de 871 lei - taxa de stat plătită la depunerea cererii de chemare în judecată.

37. Astfel, din circumstanțele relatate mai sus, completul Colegiului civil reține că, obiectul cererii de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Gările Auto Modrne” în prezenta cauză, îl constituie pretențiile privind încasarea de la pârâtul-intimat Grabovschi Alexandr în beneficiul reclamantei-apelantă S.R.L. ”Gărila

Auto Moderne” a unor sume bănești cu fiind cheltuieli de judecată suportate într-un alt proces de judiciar privitor la un litigiu de muncă, finalizat cu adoptarea unor hotărâri judecătorești, devenite irevocabile, prin care acțiunea lui Grabovschi Alexandr împotriva S.R.L. ”Gările Auto Moderne” a fost respinsă integral.

38. Instanța de prim nivel, adoptând hotărârea din 27 iunie 2023, privind respingerea acțiunii apelantei-reclamantă S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, și-a întemeiat soluția privind respingerea cerinței/pretenției cu privire la încasarea unui salariu mediu lunar achitat în ziua restabilirii la locul de muncă a lui Grabovschi Alexandr în baza hotărârii judecătoriei Chișinău din 17 decembrie 2020 în sumă de 9.216 lei; (7 187 lei salariu net + contribuții şi impozite), pe prevederile art. 148 alin. (5) din Codul Muncii, care stipulează că, ” *Salariul plătit în plus salariatului de către angajator (inclusiv în cazul aplicării greşite a legislaţiei în vigoare) nu poate fi urmărit, cu excepţia cazurilor unei greşeli de calcul*”. La caz instanța de fond a reținut că achitarea lui Grabovschi Alexandr a unui salariu mediu în mărime de 9.216 lei în ziua restabilirii la locul de muncă, nu este rezultatul unei greșeli de calcul. Respectiv, prima instanță a conchis că suma dată a salariului, achitată lui Grabovschi Alexandr, nu poate fi urmărită (a se vedea pct. 33 din hotărârea primei instanțe, fila dosarului 156-157).

39. Colegiul civil consideră că, la examinarea acestei pretenții din acțiune instanța de fond nu a determinat corect raportul juridic dedus judecății, iar pe cale de consecință nu a aplicat normele de drept material și procedural care trebuiau aplicate la soluționarea cauzei.

40. Astfel, prima instanță în mod eronat a soluționat pretenția sus-menționată prin prisma prevederilor Codului muncii ce reglemetează cazurile, temeiurile și procedura restiturii de către salariat a salariului plătit în plus de către angajator. Pe când, la caz, respectiva pretenție urma a fi soluționată prin prisma cadrului legal ce reglementează instituția *restituirii executării.* Or, suma de 7.187 lei nu a fost achitată lui Grabovschi Alexandr ca salariu pentru munca prestată şi nici achitată greşit de către S.R.L. ”Gările Auto Moderne”.

41. Astfel, Codul de executare (în redacția în vigoare la data înaintării acțiunii, precum și la data adoptării hotărârii primei instanțe) prevedea următoarele:

42. Art. 157 *”(1) În cazul în care hotărârea executată se anulează şi, după rejudecarea cauzei, se adoptă o hotărâre prin care acţiunea se respinge parţial sau integral ori o încheiere de încetare a procesului sau de scoatere a cererii de pe rol, instanţa de judecată dispune din oficiu restituirea către pârât (debitor), din contul reclamantului (creditorului), a tot ceea ce s-a încasat în temeiul hotărârii anulate, precum şi a cheltuielilor de executare.*

(2) Dacă restituirea în natură a bunurilor este imposibilă, instanţa de judecată prevede restituirea contravalorii lor, stabilită la data întoarcerii executării.

(3) Restituirea sumelor încasate în valută străină se efectuează prin virament. În cazul pârâtului (debitorului) persoană fizică, restituirea sumelor poate fi făcută şi în numerar.”

43. Art. 159

”(1) Instanţa de apel sau instanţa de recurs este obligată să dispună întoarcerea executării dacă, examinând apelul sau recursul, anulează hotărârea instanţei de fond cu adoptarea unei noi hotărâri prin care respinge parţial sau integral acţiunea ori adoptă o încheiere de încetare a procesului sau de scoatere a cererii de pe rol.

(2) În cazul în care instanţa de apel sau de recurs nu a dispus întoarcerea executării, pârâtul poate înainta o acţiune în condiţiile art.158 din prezentul cod.”

44. Art. 160

”*Nu se admite întoarcerea executării în cauzele de încasare a pensiei de întreţinere, de reparare a prejudiciului cauzat prin schilodire sau prin altă vătămare a sănătăţii, precum şi prin pierderea întreţinătorului, cu excepţia cazurilor când hotărârea anulată a fost întemeiată pe informaţii sau pe documente false prezentate de reclamant.*”

45. La caz, prin încheierea executorului judecătoresc, Talmaci Roman, nr. 003-3/21 din 11 ianuarie 2021 s-a dispus inentarea procedurii de executare

imediată (conform art. 256 alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă) a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 17 decembrie 2020 (a se vedea pct. 32 *supra*), în baza titlului executoriu nr. 2-1549/2020, privind încasarea de la S.R.L. ”Gările Auto Moderne” în beneficiul lui Grabovschi Alexandr a unui salariu mediu lunar brut din despăgubirea pentru absența forțată de la locul de muncă, în mărime de 9 126 lei, salariul net fiind de 7 187 (fila dosarului 5).

46. Potrivit ordinului de plată nr. 233 din 18 ianuarie 2021, debitorul S.R.L. ”Gările Auto Moderne” a achitat creditorului Grabovschi Alexandr, prin intermediul executorului judecătoresc Talmaci Roman, suma de 7.187,00 (șapte mii una sută optzeci și șapte,00) lei, adică echivalentul unui salariu mediu lunar net, la restabilrea în funcție (fila dosarului 4).

47. Totodată, prin ordinul de plată nr. 234 din 18 ianuarie 2021, S.R.L. ”Gările Auto Moderne” a achitat în contul executorului judecătoresc Talmaci Roman și cheltuielile de executare a titlului executoriu sus-menționat, în sumă de 580,00 (cinci sute,00) lei (fila dosarului 6).

48. Prin încheierea executorului judecătoresc Talmaci Roman din 18 ianuarie 2021 s-a dispus încetarea procedurii de executare a titlului executoriu nr. 1549/2020 din 17 decembrie 2020, în termeiul art. 83 lit. a) Cod de executare, în legătură cu achitarea de către S.R.L. ”Gările Auto Moderne” lui Grabovschi Alexandr a unui salariu mediu net de referință în mărime de 7.187 lei, cu transmiterea materialelor procedurii de executare nr. 003-3/21 în arhivă (fila dosarului 7).

49. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021, a fost admis apelul declarat de S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, dispunându-se casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 17 decembrie 2020 în partea în care acțiunea a fost admisă, cu emiterea unei noi hotărâri în această latură, prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă integral (pct. 33 *supra*).

50. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 februarie 2022 recursul declarat de către Grabovschii Alexandr împotriva Deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021 a fost declarat inadmisibil (pct. 34 *supra*).

51. La soluționarea cauzei sus-menționate, instanța de apel și intanța de recurs nu au soluționat chestiunea privind întoarcerea executării a sumei de 7.1 87 lei și a cheltuielilor de executare în mărime de 580 lei, cum prevede art. 159 alin. (1) Cod de executare.

52. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 159 alin. (2) Cod de executare, pârâtul în acea cauză – S.R.L. ”Gările Auto Moderne” a avut dreptul de a înainta, în interiorul termenului de prescripție, o acțiune separată, privind încasarea de la Grabovschi Alexandr a sumei de 7.187 lei și a cheltuielilor de executare în mărime de 580 lei. Totodată, Colegiul civil menționează că, aceste sume nu cad sub incidența limitărilor întoarcerii executării stipulate în art. 160 Cod de executare.

53. Însă, contrar circumtanțelor de fapt și de drept enunțate mai sus, instanța de fond prin hotărârea din 27 iunie 2023 a respins fără just temei aceste pretenții din cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Gările Auto Moderne”.

54. În ceea ce privește soluția respingerii celorlalte capete de pretenții din cererea de chemare în judecată, cu referire la încasarea sumelor pretinse ca fiind cheltuieli de judecată suportate în procesul la acțiunea civilă înaintată de către salariatul Grabovschi Alexandr împotiva angajatorului S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, și anume: 2.633,68 lei - taxa de stat la depunerea cererii de apel; 16.000 lei – cheltuieli de asistență juridică; 544,30 lei, salariul reprezentantului întreprinderii; 20 lei - cheltuieli pentru solicitarea şi obținerea CD-ului cu înregistrările audio ale ședinței de judecată; 40 lei - deplasările tur-retur în instanța de judecată a reprezentantului pârâtului; 15 lei - cheltuieli poștale la expedierea cererii prealabile (enumerate detaliat în pct. 35 *supra*), instanța de fond a și-a argumentat hotărârea prin prisma aprecierii pertinenței și concludenței înscrisurilor probatorii prezentate de reclamant, în final enunțând concluzii că reclamantul nu a probat suportarea cheltuielilor invocate, în legătură cu judecarea cauzei privind litigiul de muncă cu Grabovschi Alexandr (a se vedea pct. 35-46 din hotărârea primei instanțe, fila dosarului 156-157).

55. Colegiul consideră greșită soluția instanței de fond și în această latură, întrucât eronat a purces la analiza și aprecierea, prin prisma prevederilor art. 94, art. 96, art. 118, art. 130 Cod de procedură civilă, a temeiniciei probelor (înscrisurilor) prezentate de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” cu referire la pretinsele cheltuieli de judecată suportate.

56. Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, ”*Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.”*

57. Conform art. 90 Cod de procedură civilă, ”*Cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: a) sumele plătite martorilor, interpreţilor, experţilor şi specialiştilor; b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la faţa locului; c) cheltuielile de înştiinţare şi chemare a părţilor în judecată; d) cheltuielile de transport şi de cazare suportate de părţi şi de alţi participanţi la proces în legătură cu prezentarea lor în instanţă; e) cheltuielile suportate de cetăţenii străini şi de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel; f) cheltuielile de căutare a pîrîtului; g) cheltuielile de efectuare a expertizei; h) cheltuielile de executare a actelor judiciare; i) cheltuielile de asistenţă juridică; j) cheltuielile de declarare a insolvabilităţii; k) compensaţiile pentru timpul de muncă pierdut; l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanţă şi de participanţii la proces.*”

58. Potrvit art. 94 Cod de procedură civilă:

”*(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

(2) În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui.

(3) Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii.

(4) Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunţă o nouă hotărîre, instanţa ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată."

59. Conform art. 96 Cod de procedură civilă:

"*(1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

(1[1]) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

(2) În cazul în care partea care a cîştigat procesul a beneficiat de asistenţă juridică calificată garantată de stat, plata cheltuielilor de acordare a asistenţei juridice calificate revine părţii care a pierdut procesul. Sumele respective se încasează în conformitate cu Legea nr. 198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat."

60. Însă Codul muncii prevede o normă specială, privind scutirea de drept a salariaţilor şi a reprezentanţilor acestora de plata cheltuielilor judiciare (taxa de stat și cheltuielile legate judecarea cauzei), în cazul în care se adresează în instanţele de judecată cu cereri de soluţionare a litigiilor şi conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 (inclusiv pentru a ataca hotărârile şi deciziile judecătoreşti privind litigiile şi conflictele vizate).

61. Astfel, art. 353 din Codul muncii prevede expres că: "*Salariaţii sau reprezentanţii acestora care se adresează în instanţele de judecată cu cereri de soluţionare a litigiilor şi conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art.348 (inclusiv pentru a ataca hotărîrile şi deciziile judecătoreşti privind litigiile şi conflictele vizate) sînt scutiţi de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat* ***şi a cheltuielilor legate de judecarea pricinii).***

62. Norma specială prevăzută de art. 353 Codul muncii derogă de la prevederile normelor generale prevăzute de art. 94 și art. 96 Cod de procedură civilă, potrivit principiului ”*Lex specialis derogat generali*”.

63. Prin urmare, în conformitate cu norma specială prevăzută de art. 353 Codul muncii, care derogă de la prevederile generale cuprinse în art. 94 și art. 96 Cod de procedură civilă, Grabovschi Alexandr este scutit de drept de plata cheltuielilor judiciare prevăzute la art. 90 Cod de procedură civilă (a se vedea pct. 57 *supra*), legate de examinarea cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată înaintată de el ca salariat împotriva angajatorului S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, privind restabilirea în funcție, încasarea despăgubirii pentru absența forțată de la locul de muncă și repararea prejudiciului moral. Altfel spus, chiar dacă Grabovschi Alexandr a pierdut acel proces, el nu poate fi obligat să compenseze angajatorului S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, pârât în acea cauză, cheltuielile de judecată, or, este scutit de plata acestor cheltuieli prin efectul legii (a se vedea suplimentar în acest sens Capitolul 6 ”Particularitățile examinării litigiilor de muncă” din Manualul judecătorului la examinarea pricinilor civile, Editura Cartier *juridic,* 2006, pag. 436-437, precum și Culegerea de practică judiciară a Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție (2005-2006), pag 302-303).

64. Având în vedere constatările și concluziile instanței de apel enunțate *supra*, în conformitate cu prevederile art. 385 lit. c) Cod de procedură, Colegiul civil va admite apelul declarat de S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, cu casarea integral a hotărârii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 27 iunie 2023, și adoptarea unei noi hotărâri, prin care va admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” împotriva lui Alexandr Grabovschii, privind încasarea cheltuielilor, dispunând încasarea de la Grabovschi Alexandr în beneficiul S.R.L. ”Gările Auto Moderne” a sumei de 7.767,00 (șapte mii șapte sute șaizeci și șapte,00) lei (despăgubirea pentru absența forțată de la locul de muncă în mărimea unui salariu mediul lunar net - 7.187 lei + cheltuielile de executare – 580 lei). În rest, cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

65. În ceea ce privește cerințele apelantei-reclamantă S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în prezentul proces sub formă de taxă de stat și cheltuieli de deplasare, în sumă de 2.384,72 lei, la examinarea cauzei în prima instanță (fila dosarului 119-120), și în sumă de 740,35 lei, la examinarea cauzei în ordine de apel (taxa de stat plăttă la depunerea cererii de apel, fila dosarului 168), Colegiul civil le consideră neîntemeiate, din următoarele considerente.

66. La examinarea cauzei în instanța de apel, s-a constatat că acțiunea înaintată de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” este întemeiată doar în partea încasării sumelor de 7.176 lei și 580 lei (pct. 64 *supra*).

67. Însă pentru aceste pretenții apelanta-reclamantă nu trebuia să plătească taxa de stat, nici la examinarea cauzei în instanța de fond și nici în instanța de apel, fiind scutită de drept de la plata acestei taxe, conform art. 159 alin. (2) coroborat cu 158 alin. (4) Cod de executare.

68. Totodată, în partea pretinselor cheltuieli de deplasare/transport, Colegiul civil notează că, S.R.L. ”Gările Auto Moderne” în genere nu trebuia să suporte aceste cheltuieli, or, potrivit prevederilor art. 345 lit. o) Cod de procedură civilă, putea să înainteze pretențiile menționate *supra* separat, conform procedurii în ordonanță judecătorească.

69. Reieșind din aceste circumstanțe, cheltuielile de judecată suportate în prezenta cauză de reclamanta-apelantă S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, rămân pe seama acesteia.

70. În temeiul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 385 lit. c), art. 389 și art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil şi de contencios administrative al Curții de Apel Nord,-

D E C I D E :

Admite cererea de apel depusă de S.R.L. ”Gările Auto Moderne”.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Soroca (sediul central) din 27 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” împotriva lui Alexandr Grabovschii privind încasarea cheltuielilor, cu adoptarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. ”Gările Auto Moderne” împotriva lui Alexandr Grabovschii, privind încasarea cheltuielilor.

Se încasează de la Grabovschi Alexandr, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în or. Soroca, str. Vasile Alcsandri, 12, ap. 16, în beneficiul S.R.L. ”Gările Auto Moderne”, IDNO 1018600047267, adresa poștală: mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam, 58 (adresa juridică: mun. Chișinău, strada Lev Tolstoi, 74) suma de 7.767,00 (șapte mii șapte sute șaizeci și șapte,00) lei.

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei motivate, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,

judecător Radu Holban

Judecători Svetlana Ghercavii

Cristina Prisacari